Број 175. У Новом Саду у суботу 13. (26.) августа 1911. Година XLVI

»Застава« излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаљу на један месец 2 кр. 70 пот. за четврт године 8 круна Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 3 кр. 25 п. за четврт године 9 кр. 75 пот. — За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Ванредним бројевима од петка цена је: На пола године 2 круне, на целу годину 4 кр За стране земље годишње 6 круна 50 потура

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 потура од вакес врсте оваких ситних слова

Уредништво »Заставе« је у кући г. Јована Т Чавића. — Администрација »Заставе« налази, се у кући, где је Милетићева штампарија у главној улици бр 20.

Дописи шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији »Заставе«.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура

Чек-конто 12008.

После неуспеха у Црној Гори.

Један мађарски новинар, Адам Перзиан, говорио је ово дана на Цетињу са краљем Николом. Краљ Црне Горе показао му је осећаје своје, отворио му је срце своје, што он иначе не чини. Али се из тога види, колико је најновији неуспех потресао краља Николу. Он данас више много и не дипломатише.

Краљ Никола почео је тим, како познаје Мађаре. То је један витешки народ, и радује се што може да прими у своме двору једнога члана овога народа. И одмах пређе на ствар. — Знам, — каже, — да вас занима арнаутско питање. Но о том се не може много говорити. Турска је узрок свакоме злу, јер није била праведна са Арбанасима. Црној Гори је увек непријатно, кад се тамо доле заоштре прилике, јер се онда спасавају у Црну Гору сви они, који су гоњени. И у овом најновијем случају потрошила је Црна Гора за издржавање Малисора преко четири милиона круна. — И још је говорио кнез Никола, како је разумљиво, што у Црној Гори не воле Турке, јер су Турци вековима били угњетачи и непријатељи Црне Горе.

Види се, да краљ Никола није задовољан с Турском. Али се из његовог даљег разговора види и то, да није задовољан и ни с чим другим.

Новинар је питао краља Николу, зашто у Црној Гори не воле Мађаре. На то је одговорио краљ Никола ово: — „Ви се јако варате. Нарочито Мађаре не мрзи нико, и ако сте искусили какво нерасположење то, нерасположење иде уопште на рачун странаца. Црногорци нису од странаца никад искусили никаква добра, само непријатности и исмевања. Ми са Мађарима заједно осећамо, јер нам је познато, колико су и Мађари трпели од Турака. **Аустро-Угарска монархија не мари за наше незгоде, а она је приликом најновијих догађаја могла нам много помоћи, само да је хтела.**“

Као што се види, нада краља Николе у грофа Ерентала није се испунила, на сваки начин ни изблизу у оној мери, како се он надао.

Као да су истините оне вести, да ће краљ Никола отићи у Беч и Петроград, јер је казао: — Још пре два месеца хтео сам да путујем у Петроград, а том би приликом отишао и у Беч. Али нисам могао због арбанашког спора. Сад ме боли и нога, а кад све дође у ред, онда ћу извести оно што сам наумио.

Но има нечег занимљивог у том разговору. Краљ Никола није никад био у Пешти. Рекао је, да је само једаред пропутовао кроз Пешту, али је врло мало видео. Но врло је вероватно, да ће при своме путу у Беч застати и у Будимпешти.

Наравно, да се то неће тако лако догодити, али већ и спомињање тога показује, да краљ Никола има много на души противу Беча.

Вести, које стижу из Турске царевине, сведоче, да ће се Турска удесити не само са Малисорима, него са свима Анаутима. А може се приметити, да Арнаути у Старој Србији гоне Србе у повећаној мери.

У „Застави“ је у чланку: „Где је српска политика?“ био доста опширно оцртан неуспех црногорске најновије политике. И поред свега тога неуспеха, и поред свега тога што се показало, да је најновија црногорска политика била погрешна у свима основама њеним, ипак остаје у свему старо стање. Још су пуне тамнице невиних људи, и још на управи Црне Горе стоји Томановић. Истина, он је поднео оставку, али га је краљ Никола позвао да састави нову владу.

Људи смо! Нема никога ко није грешио и преварио се у рачуну. То је зло. Али зло, што га човек кад кад избећи не може. Но највеће је зло, кад неко није у стању да се користи тим погрешкама ни толико, да се врати за времена с погрешнога пута, него иде тим путем и даље. За време Томановићеве владе било је већ свачега, и за време Томановићеве владе чега све још неће бити.

Политички преглед.

Политички положај у Будимпешти.

Кошутова изјава, да је противник општег бирачког права, изазвала је у круговима владине странке велику радост. Владини листови очекују, да ће доћи до отвореног сукоба између Кошутове и Јустове странке, а то би добро дошло Куеновој влади. Колико се радују владиновци, види се већ и по томе, што су Кошуту викали у сабору „Живео!“ кад је поднео молбу цегледског збора са својом примедбом, да се морају очувати превласт Мађара и интелигенције. Али до расцепа неће доћи. Јуст је рекао, да Кошутова изјава о бирачком праву не може изазвати расцеп, јер сад није на дневном реду бирачко право, него војна реформа, а обе странке (Јустова и Кошутова) сложиле су се у томе, да се боре против војне реформе и да сруше Куенову владу. Кад се то постигне, тада ће свака странка имати одрешене руке, па ће у бирачком праву заузети своје становиштр. Слично су се изјавили и други опозиционари, а Јустовци наглашују, да је уважање општег бирачког права са тајним гласањем интерес Мађара и да се они не плаше за политичку превласт мађарског народа. У сабору опозиција води одлучну борбу за слободу штампе, а данас је посланик Ловаси поднео предлог да се законом потпуно обезбеди слободно распростирање књига и листова.

Барон Бурјан и Потјорек.

Из Беча јављају, да је дошло до потпуног сукоба између барона Бурјана, заједничког министра финансија као управитеља Босне и Херцеговине и генерала Потјорека, који је заповедник војске у Босни и Херцеговини и старешина босанске владе. Бурјан и Потјорек не слажу се у погледу управе Босне и Херцеговине, па је приликом последњег боравка барона Бурјана у Босни дошло до отвореног раздора. Великоаустријски листови, који су уједно браниоци воликохрватске пропаганде, износе, да је барон Бурјан заступник мађарских интереса и потпомаже Србе, а Потјорек тражи, да се у свему ради са Хрватима. Због тога је барон Буријан ишао краљу у Ишл да поднесе извештај, а о томе ће се повести реч и у босанском сабору. Великохрватски политичари све су дрскији. Није им доста, што босанска влада

ПОДЛИСТАК.

МОЈА ДРУГА МАТУРА.

— Један прилог перспективи јединства српског и хрватског народа. —

Написао један стари карловачки ђак

(Наставак)

У то затутњише четворопрежна кола пијацом и ја угледам брат Васу како се разбацио у хинтову. На њему зелена мантија са поставом од коцкасте црвене, беле и плаве свиле. Исти онај, само се угојио. И сад су му очи црвене и подбухле као и оно некад, кад је без чакшира под мантијом тумарао ноћу по Карловцима тражећи друштва. Поред њега с десне стране седи један католички бискуп, а напред седи бединтер у гали а у руци држи малу хрватску тробојну заставу.

— Па од кад је то, ако бога знаш?

— Има већ три године. Онда је српско-хрватска коалиција подјелила патријаршију на двје. Богдановић је отишао за патријарку у Пјешту, али му се није свидјело, па је тражио пјенсију, а место њега изабран је онај други из Темишвара, а овде је дошао свети Валеријан, да му свету деницу љубим.

— А ко беше онај католички бискуп?

— Како то да не знате?! То је патријарашки коадјутор за католичке Србохрвате

— Какав наопако коадјутор?

— Па њега је намјестила наша дична коалиција, да буде нашјем патријарки од помоћи, да лакше обавља те силне послове. А јесте ли ви господине, наш? Одакле сте ви?

— Ја сам Србин. Па зар ти мене ниси још познао? Он се загледа добро у мене, па се онда пљесну рукама.

— Па то сте ви господине. Па што не кажете одма', да се ту не морам, муку му, пренемагати и кривити! Е онда вам могу слободно рећи. Питате откуд коадјутор. Наместили га да пази на патријарха, као што су довели читаву војску којекаквих туђинаца, да пазе на нас.

— Човече божји, па ко то све изради?

— Наша коалиција! Он се плашљиво обазре ухвати се за личку капицу, па кад виде да смо сами а он додаде бесно: — да јој и оца и матер!

— Па где је био црквени одбор? Где су били радикали?

— Е, мој господине, зло је било велико. Преварише нас. Рекоше најпре, да су радикали покрали све фондове, те да ће народ од сад морати све да плаћа; онда рекоше, да су радикали продали Србе Мађарима; да ће доћи Мађари да нам узму земље и да ћемо сви морати говорити само мађарски и ићи у мађарске цркве, ако не помогнемо, да дођу самосталци на владу. А ми луде, поверовали, па хајд с њима. И ето нам сад свима! Не сме човек да буде ни Србин, мора да се ачи и да заноси шокачки; пазе на нас и грокћу непрестано као на душмане Бог убио те лажљиве самосталце и коалицију!

Он је зипарао и млатао рукама. У то нам приђе један полицајац, а Цвеја се скупи одмах у клупче и поче се клањати, хвалећи мени коалицију.

Полицајац нас је мерио подозриво и онда ме позва у полицију, да се искажем, ко сам.

Чудна ми беше та опрезност у Карловцима. Тога пре није било. Смео је доћи, ко је хтео.

Неки рођ чиновник у униформи дочека ме набусито.

— Ви сте странац?

— Да.

— Канда из Србије?

— Не.

— Изгледате ми сумњиво. Биће да сте из Србије?

— Па шта би било, да сам баш и Србијанац?

— Онда морате одмах маћкут се проч. Његова Светост, наша патријарка неће да доводи себе у сумњу, те се по његовој жељи мора на свакога Сервијанца оштро мотрити, те га морамо одмах уклонити.

Гле, Гле, велеиздајника и мученика Валеријана помислим. Гле српског лафа и родољуба.

— А што сте шаптао са Цвејом? Нама је по налогу високе владе оштро бдити, да се против коалиције не стварају уроте, те имамо налог, да сваког странца, који би бунио против коалиције

свуда потискује Србе. Они би хтели, да босанска влада уништи Србе по франковском рецепту. Тешко Србима по пријатељству барона Бурјана! Па ипак Хрвати нису задовољни, јер по њиховом мишљењу треба босанска влада што пре да похрвати и покатоличи све Србе православне и муслимане. Католички попови мисле, да се све мора њима покорити. Лакше мало — ви несретници. Зар не видите, како сте пропали у Француској и Португалији? Својом нетрпељивошћу изазвали сте силну мржњу, па су вас протерали.

Увоз меса из Србије и бечки захтеви.

У Аустрији немају доста меса. Покушали су, да довозе смрзнуто месо из Аргентине, али се испречила угарска влада, па не дозвољава увоз аргентинског меса. Аустроугарско министарство спољних послова одлучило је пак, да се из Србије дозволи већи увоз меса, него што је прописано трговинским уговором између Србије и Аустроугарске, али је хтело да постигне две цели: да Аустрију снабде већом количином меса, и уједно, да постигне у Србији неке погодности за своју индустрију. Српска влада одговорила је, да нема ништа против тога, да се из Србије извози већа количина меса, али не пристаје, да учини због тога било какве погодности аустријској индустрији. Није Србија у невољи — него Аустрија, па Србија нема разлога да чини уступке. Како су се променила времена? Некада је горди Беч забрањивао увоз стоке и меса из Србије, кадгод је хтео да се свети, а сада ето лепо моли, да се повећа увоз меса из Србије и да се учине уступци аустријској индустрији. Је ли то паметна политика?

Учитељско питање
у Хрватској и Славонији.

Учитељи у Хрватској и Славонији затражили су повишицу плате и ради тога имали су скупштину у Загребу, на којој су закључили пасивну резистенцију. Не ћемо расправљати о одлуци скупштине загребачке, ограничићемо се само на 1.) повишицу плате, 2.) одрицање појања у цркви и перовођства код црквених општина, ако не добију плату какву хоће и 3.) на пасивитет при изборима.

Учитељи су затражили повишицу плате и ми кажемо право је, да се учитељима плата повиси. Нажалост! Финанци, оружници, писари код области и т. д., имају већу плату од учитеља. Учитељи треба од свих тих да су боље награђени, и треба им плату повисити. Кад молбе не помажу, онда учитељи треба да употребе друга средства, којима ће присилити владу, да им повиси плату. Каквим ће начином присилити владу, да им повиси плату, то остављамо учитељима, да сами закључе, а њихове праведне захтеве увек помагаћемо.

Повишење учитељских плата зависи од земаљског сабора и земаљске владе. После учитељске скупштине с правом очекивали смо, да ће свим средствима настојати да присиле владу, да им повиси плату. А гле шта они раде? Нису се окомили на владу, да је присиле на повишицу плате, него скренуше с пута, и ту повишицу не траже од владе, него од црквених општина. Учитељи траже повишицу за појање у цркви и перовођство у црквеним општинама, а то им није плата, него споредна заслуга. Учитељи не траже дакле повишицу плате, него повишицу споредних заслуга. Са повишицом основне плате имали би већу и мировину, а са тражењем повишице код споредних заслуга, могу те споредне заслуге изгубити. И онда питам, шта су са овим постигли? Одговор је кратак: ништа, јер повишицу основне плате напустили су (??) а споредне заслуге изгубили су.

Данас, кад се учитељи ограничили само на повишицу споредних заслуга т. ј. кад свим силама траже повишицу само за појање у цркви и перовођство у црквеним општинама, нема изгледа да ће им влада повисити основну плату. Са тражењем велике плате за појање и перовођство присиљиће црквене општине, да ће се оне побринути и за појце и за перовође и онда они неће ни једно добити. Кад Срби учитељи неће да поје у цркви и с тиме хоће да онемогуће богослужење, свештеници научиће ратаре црквеном појању и правилу и онда штрајк са појањем неће шкодити цркви, него самим учитељима. Па шта ће онда учитељи? За појање и перовођство неће добити повишицу какву хоће, и онда они неће у цркви појати и остаће само на својој плати и не преостаје им друго, него поново одлучније од владе да траже повишицу основне плате. Главно тежиште је на повишици основне плате, а поред основне плате добро дођу споредне заслуге, за то треба главно осигурати, а не споредно.

Учитељи треба на уму да имају и то, да имамо много сиромашних општина, које се једва издржавају и поред најбоље воље нису у стању, да за појање плате толико, колико учитељи траже. Има црквених општина, где учитељи не поје данас, али где нема појаца, а као православни Срби, учитељи су дужни примити се појања у цркви, разуме се за пристојну награду. У школи имају пет пута више него у цркви и онда заиста чудно је што траже за појање награду од 400 круна па до 1000 к уна, кад је плата за пет пута већу дужност 800 круна. И овде морам рећи, да ће се пре повисити награда за споредне заслуге, него плата, јер ни црквене општине не траже бесплатне појце у цркви.

Пасивитет при изборима нема смисла. Зато, што влада неће да испуни праведан захтев учитеља, учитељи треба сви да раде и гласају против владиних кандидата. Ако ће се уздржати од гласања, неће ништа учинити. Али кад при изборима покажу своје незадовољство, онда мора и влада о њима рачуна водити, а ваљда ће ући у сабор опозиција, за коју ће учитељи радити, и они ће тада потећи питање учитељске плате. Досада учитељи већином не само да су гласали, него су и радили за владине кандидате. Учитељи се држе за оне, који морају не само гласати, него и радити за владине кандидате. Неколико учитеља чине изузетак, њима част. Али има и такових, који су кадри од српске заставе за једну ноћ направити хрватску заставу, да се као Срби покажу лојални. Други говоре: нема те владе, којој ћу се замерити. И онда се мисли да су учитељи задовољни, за то се слабо о њима водило рачуна. Па и сад, кад је закључен пасивитет при изборима, чуо сам од неких учитеља, да ће гласати за владине кандидате, ради неких својих ствари. Који су то и какве су ствари, нећемо износити, док при изборима не видимо, како ће гласати. При изборима учитељи треба да гласају и раде против владиних кандидата, док се њихово питање не реши.

Написао сам ово у доброј намери и као пријатељ учитељства, за чије ћу се оправдане захтеве свагда борити. Рекох и спасох душу своју. #

Допис.

Вел. Бечкерек, августа.

На прагу смо нове школске године. За који дан ће родитељи децу своју, која су за школу у школу одвести и предати их учитељима дечјим. Многи ће родитељи са радосним срцем и пуним поверењем предати децу своју, узданицу своју и народну, учитељу, али многи ће са зебњом у срцу и неповерењем морати то учинити. У вероисповедне школе наше воде се деца заиста радосно и са поверењем, али како то бива у школама туђим, иноверним? Коме ће их тамо предати радосно и са поверењем? Па коме ће другом већ катихети Србину, који ће их свим жаром свог родољубља и највећим маром воље своје прихватити, пазити и настављати: „да им с права пута душа млада не залута“. Да, тако би требало да буде! Али на жалост овде у Бечкереку тако не бива. Бечкерек је средиште ближе и даље околине. У Бечкереку има: гимназија, трговачка школа, грађанска школа, женска школа т. зв. клостер и женска школа Месингеркина. У свима тим школама има наше српске деце приличан број. Има их и у основним државним школама не само приличан, већ баш велики број Прошле школске године било је наше деце из места и околине равно 333 у свима тим школама Заиста огроман број.

На свима тим страним заводима раде три катихете, три свештеника наша. У гимназији, трговачкој, грађанској и основној државној школи, где је систематизована награда вероучитељу, катихета је јереј Жарко Стакић. У тим школама има 233 српска ђака. У самој основној школи било је прошле школске године 121 Српче. Јереј Жарко Стакић већ две године болује. Не врши ни своје парохијске дужности, ни богослужења, већ га у свима тим дужностима замењује други катихета и са-

---

с мјеста протерамо.

— Не, ја сам пре свега из Срема, а друго ја сам миран човек, а дошао сам да полажем наново матуру. За тим рекох своје име.

Он поче тражити међу неким листовима. Најзад нађе један лист, прегледа га и рече оштро:

— Можете ићи.

— Дозволите само да вас запитам, а зар није овде више Пајдак?

— Не, овђе је државна полиција. Пајдак је као сумњивац макнут из Карловацах, јер се бунио против велеславне коалиције и певао србијанске песме.

Замишљен изађем и упутим се на пијацу. Пролазећи поред двора упадоше ми у очи три табле с три натписа.

На једној табли у хрватским народним бојама и на њој натпис: Dobrodošli!

Испод ње табла у мађарским бојама и на њој натпис.

Најниже беше бела табла. На њој је стојало.

Srbijancem je ulaz strogo zabranjen.

Шта да сад радим. Чисто сам изгубио вољу, да полажем матуру. Тад се сетим нечега. Ха, идем до мог Чивут Ђоке, да и од њега још све чујем, каква се овде чуда догађају. Потражим добро ми познат дућанац на ћошку. Јест да! Место њега стоји фирма. Vatroslav Fuxner lučulac i pokoštar. Питам за Чивут Ђоку. Једва ме упути један Србин, ратар. Тражећи га посматрам фирме. Читам Marko Matić špecerajska trgovina, онда „Srpcko-hrvatcki Soko“, па онда неколико дућана без фирме, па онда „Ukupno srpcko hrvatcko podyzeće Jove Kruшедолса, па опет дућани без фирме па онда Dr. Хинко (Lazar) Popović općinski i gradski fizik, па Kosta Nikolić odvjetnik. Ха гле и Чивут Ђоке. Оседио, остарио и погурио се. Једва га познадох.

— О човече божји! Једва вас нађох!

— Откуда ви?! Откад вас нема!

— Е дошао послом. А човече, шта је све ово наопако? Нисам био овде 10 година па не верујем својим очима!

— Хе, шта је, велико је зло! Откако је српско хрватска коалиција на влади, па изваља народно јединство, зло је, као што видите.

— Па како је дошло дотле? За бога!

— Како! Дигла се и хала и врана на нас Србе, а све у љубави, па нас грле, па љубе, па свугде смо равноправни. Најпре нас набедише, да смо покрали фондове, па онда да смо Србе и Хрвате издали Мађарима, па које они, које власт, предстојници и жандари сломише нас и сад ево три године већ влада славна коалиција и бог зна докле ће!

— Како бог зна докле ће? Зар нисте људи, да је срушите при првим изборима?

— Па ви онда ништа не знате! А знате да је њихов сабор донео закон, да сад мандат посланицима траје 30 година, јер веле неће више да се свет узнемирује сваки час и одводи од свог рада изборима, па том приликом квари лажима.

— Није могуће! А како су дошли у већину?

— Па лепо! Наново учинили с „издајицом“ Томашићем и „насилником горим него Раух“ Куеном нов „аранжман“, па док Куен буде у Угарској, нема ни разговора о промени каквој.

— Па шта су добили?

— Е шта су добили! Све што су хтели. Dr. Прибићевић је доживотни председник хрватског сабора и главни уредник „C. hrvatskih narodnih novinah“. Dr. Будисављевић је именован доживотним народним заступником и делегатом и управитељ је наше „Srpsko-hrvatske Banke“ у Загребу. Dr. Бањанин је текућер доживотни заступник и делегат и доживотни надзорник српскохрватских народноцрквених добара, а Валеријан, знате већ, шта је.

— Откуд су опет они доктори?

— Па универзитет им је дао за заслуге почасне докторате.

— Наставиће се. —

парох му јереј Паја Милићев. Али зато ипак Жарко Стакић носи име катихете и вуче плату катихетску. Претпрошле школске године „радио“ је место њега већином осмошколац Првош Сланкаменац, а прошле године последња два месеца завирио је кад и кад у школу заменик му у катихетским дужностима и опет јереј Павле Милићев

Слободно могу рећи, да су последње две школске године за већину наше Српчади у реченим школама под болесним катихетом Жарком Стакићем у верској настави просто изгубљене Огромна већина ученика у грађанској школи (било их је прошле године 51) верски је тако запарложена, да ће требати дубоког верског орања и копања да се набујала верска зубача истреби и уништи, а ученици и ученице основне државне школе су верски подивљали. Ту се ни једна молитва, ни „Оченаш“, па чак ни правилно прекрстити не зна, а ученика и ученица било је 121. Заменик катихетин јереј Павле Милићев хтео је на овогодишњем испиту болесном брату у Христу јединственим изумом својим да помогне, па ни то није ишло А ево у чему је тај спасоносни изум. Јереј Павле Милићев већ годинама као катихета у Месингеркиној школи пред годишњи испит каже свакој својој ученици по један предмет, (једно питање,) из којег ће бити испитана, а пошто не може да запамти шта је којој „за испит задао“, то он без зазора испише себи на табаку папира имена ученица својих и поред сваког имена стоји „испитни задатак“ И то је њему до овогодишњег испита срећно за руком полазило. Ове је године хтео тај спасоносни изум свој и на катихуменима и катихуменкама Жарка Стакића да опроба, али се љуто опекао и то двоструко: прво, што непослушни катихумени у громној већини не хтедоше ни тај „испитни задатак“ да науче, а друго, што је конзисторијални повереник већ пре испита не само упозорен био на тај спасоносни изум, већ је у рукама на писмено имао сва имена ученика и ученица и сваки њихов „испитни задатак“.

У Месингеркиној женској школи је катихета мало час речени јереј Павле Милићев. Прошле школске године имао је 36 ученица; награда му је стална. О озбиљном и савесном раду тога катихете најречитије говори онај његов спасоносни изум „испитних задатака“, који му при овогодишњем испиту није помогао, јер му је конзисторијални испитни повереник „покварио рачун“ молећи га да прозваној ученици стави друго питање — даде други задатак“. Замислите како су изгледале и како су се осећале изненађене ученице навикнуте да „испитни задатак“ папагајски одталандарају. Сиромах катихета морао је сваки час да се сикстинским гласом својим бајаги извињава: „Молим високопречасни, то нису прешли; молим то нису репетирали“, а овамо у прегледу рада стоји црно на белом, да је саставно градиво целокупно обрађено Примећујем, да ни катихета Жарко Стакић, ни катихета Павле Милићев не извештавају у не позивају на своје испите никог — па ни дечје родитеље

У клостеру је катихета јереј Драгутин Мојић. Прошле школске године је имао 64 ученице. Као катихета сталне награде нема. Тај му је завод пре 6 година зато и предат, што нема награде. За овог се катихету мора јавно рећи: да је свом позиву одан душом и срцем, и да је, без обзира што ни најпристојније награде нема, вредан и савестан, и да му је сваки досадашњи испит одличним успехом крунисан. Драгутин Мојић, од кад је катихета, редовно на свој испит позива и дечје родитеље и месну женску добротворну задругу, а стекао је на сваком испиту признање публике. Његове ученице преко целе школске године најуредније у цркву долазе; ту на опште задовољство под његовим надзором и руковођењем поје и примерно се владају, а остали ученици и ученице неуредно долазе у цркву и излазе сваки час.

За претпрошле испите био је одређен за конзисторијалног повереника јереј Св. Теодоровић парох у Ечки. Темишварска је конзисторија већ давно одредила рок, пре ког се испити катихетски не смеју одржати. Али то није ништа сметало Жарку Стакићу и Паји Милићевом, да прошлогодишње катихетске испите одрже 5—6 недеља раније, пре влашћу одређеног рока. Шта су они тада за разлог пре временог испита навели, то бог зна, тек јереј Св. Теодоровић на њиховом испиту није председавао, јер тада још није ни добио наименовање за повереника. Али је председавао на испиту катихете Драгутина Мојића, који је морао да одржи испит у одређено време и после испита пред свима нама присутнима топло је захвалио на великом труду и одличном успеху. Поуздано знам, да је тај повереник исти таки извештај поднео тада темишварској конзисторији.

На овогодишњим испитима био је конзисторијални повереник прота Ђура Страјић. Какав је извештај о тим испитима поднео својој власти, ја не знам, али ако је савестан био (у што немам засада разлога да сумњам) зацело није и катихету Павла Милићева препоручио својој конзисторији за одликовање црвеним појасом — као што је некада свом тасту владици Никанору препоручио катихету Жарка Стакића за тако одликовање.

Толико сам сматрао за своју српску дужност да пред нову школску годину на јавност изнесем у најбољој намери: да позване факторе упозорим да припазе и озбиљно настоје, да се неспособност или несавесност из напред наведених иноверних школа у веронаучној настави одстрани и уклони па да многобројни родитељи српски могу у будуће децу своју и народну узданицу и у те школе са радосним срцем и пуним поверењем уводити у чврстом уверењу, да и тамо има увек будно српско око, које ће својски и бодро пазити: „да омладини, узданици нашој, никад с права пута душа млада не залута“.

Један православни родитељ.

Вести из места и са стране.

Патријарх Лукијан бану Томашићу.

Читамо у „Народним Новинама“: Његова Светост, патријарх Лукијан управио је следећу брзојавку преузвишеном господину бану:

Срдачно се захваљујем Преузвишености Вашој на издатој наредби о називу православне вјере и православне српске цркве.

Лукијан, патријарх.

Она назив у загради значи успех у загради. Бан Томашић је издао наредбу да тиме мало прокортешује пред изборе. А захвала патријарха Лукијана?! И она личи на кортешовање макар и у — загради.

Аркадије Марковић као прегледач рачуна.

Пишу нам из Карловаца: Затворени књиговођа Матице Српске, Аркадије Марковић, био је позват од самосталске саборске већине да прегледа рачуне радикалског саборског одбора. Тај се човек тако дрско понашао у Карловцима, да својом дреком и увредом на радикале умало једном приликом није изазвао на улици тучу. Тога прегледача рачуна сада је управни одбор Матице Српске пријавио суду због фалзификовања Матичиних рачунских књига. Ето какви су људи хтели да буду судије радикалима.

Опет ће излазити.

Ових дана престао је у Бечу излазити „Славишес Тагблат“, који је требао да буде заступник свесловенских интереса, а у ствари је заступао интересе римикатоличких Словена. Загребачки „Обзор“ и београдско „Ново Време“ с радошћу јављају, тај ће лист на јесен поново почети да излази. „Обзор“ јавља, да ће уредништво „Славишес Тагблата“ поставити сталне известиоце у свима словенским крајевима, те ће моћи доносити још боље извештаје него досада. Свакако би требало да доноси тачне извештаје и да се клони разних великохрватских денунцијаната. Ако и одсада буде тај лист стојао у служби великоаустријске пропаганде, онда служи и великонемачким интересима. Великоаустријски политичари ласкају католичким Словенима и обећавају им куле и градове, па ови онда мисле да раде за словенску мисао.

Српска забава у Јасенови.

Српска омладина у Јасенови приређује на Велику Госпојину о. г. забаву у просторијама јасеновачке читаонице. Чист приход намењен је зидању нове српске цркве у Јасенови. Добровољни прилози примају се са захвалношћу. На тој забави приказаће се „Обичан човек“ од Бранислава Нушића. У Јасенови и околини велико је интересовање за ову забаву, па се очекује, да ће у сваком погледу сјајно успети. Надамо се, да ће Србадија из околних места својски потпомоћи честите Србе Јасеновчане, да би могли издржати тешки терет за градњу нове српске цркве.

Правашке лудости.

Франковачко „Хрватско Право“ ужасно се љути, што је бан Томашић издао наредбе о ћирилици и називу наше вере и цркве, које нису могле задовољити Србе, јер им не дају оно, што им припада по закону и природним правима. Штавише, бан Томашић није у погледу ћирилице учинио ни оно, што је прописао закон од 1887. године. Али правашима је и то много, па веле, да су те две Томашићеве наредбе издате у корист великосрпској пропаганди. То је оно: Од луда попа — луда и молитва!

Колера у Турској и Црној Гори.

Из Цариграда јављају, да тамо још увек бесни колера. Било је 26 нових случајева смрти од колере. У Пећи, некадашњем седишту српских патријара, умрло је од колере већ до сада 1040 особа У Призрену и Скопљу такође бесни колера. У Новом Пазару сваки дан се разболе по 50 особа од колере, од којих умре по 40. Турске власти нису у стању да спрече ширење колере, која бесни најјаче у оним крајевима, где Срби живе, па се бојимо, да ће десетковати српски живаљ, који је већ и без колере био десеткован од турских и арнаутских зликоваца.

Читамо у „Гласу Црногорца“: У логору војничком на Ловћену први случај колере појавио се је седамнајести дан, пошто је војска пошла с Цетиња; иза тога било је још четири случаја, дакле у све пет случајева, од којих је један смртни, а од осталих тројица су напустили болницу, а само је један у њој остануо, и он иде на боље. Од прве појаве болести, поред војничког лекара, који је стално био у логору, д-ра Вукчевића, на Ловћену је д-р Тир, један од бечких лекара, а доцније им се придружио и д-р Иличковић, тек су лекари констатовали потпуно здраво све особље, које се ралазило при војном стану на Цетињу. По свој земљи здравствено је стање најповољније, а по граници према Турској војнички кордон прекинуо је сваки саобраћај. Паробродска веза са Скадром ограничена је на пренос поште.

Хипнотизирањем излечио слепоћу.

Један американски очни лечник написао је врло занимљиву вест о новом начину лечења слепоће. Др. Алфреду Фоксу је пошло за руком да једном жандарском часнику хипнотизирањем излечи слепоћу. Исти часник је још године 1903. морао ступити у пензију, јер је почео губити вид тако, да сам није смео ићи улицом, јер није могао да распознаје пролазнике те је обично на њих наилазио, или када је прелазио преко пута није могао ни кола да распозна. И како му је болест ишла на горе, оде дру Фоксу да тражи лека. Лекар је за лечење слепоће покушао необичан начин. Почео је хипнотизирањем да покушава лечење. Ово је доста тешко ишло, јер знамо да хипнотизирање почиње са јаким, дубоким сугестивним погледом. И скоро је лекар узалуд гледао у очи часника. То јест, и није узалуд, јер после извесног времена, показао се успех. Сушење очних живаца је престало и болест пошла на боље толико, да је болесник већ распознавао и могао да чита крупнија слова у новинама. Од то доба је лекар Фокс наставио лечење пред стручњацима и сад је болесник вић могао да чита и човечји рукопис, и вид је скоро са свим повратио. Др. Фокс се нада да ће болесник кроз кратко време са свим добро видети.

Једна руска рударска република.

Поред реке Истроминске у буренском рудокопском округу је основана једна мала република. Пре осам година су неколико испитивача старина стигли у онај крај, којима се срећа насмешила. Открили су богат рудокоп злата, чијим су црпљењем стекли велико имање. Када се та вест пронела, многи се стадоше онамо селити. Сада их има преко 600 породица и установили су као неку врсту мале републике, у којој свако има једнака права. Годинама је један члан, староста, на челу те мале републике, којег сви бирају. При важнији догађајима староста сазове скупштину, које је сваки члан и у оваким приликама расправе сва питања која се тичу њихова спољашња и унутрашња уређења. Расправе су им јавне и кратке. Скупштина је законодавна власт, а староста је извршна власт. Што се тиче казни, настрожије казне крађу. Прво, ако је мања кривица, корбачају лопова, при поновном случају крађе га искључе из државице. У том случају га отправе до иза планина, и ако се врати, има свако право да га убије. Недавно је један члан украо један чекић. Староста је одредио 50 удараца, што су одмах и извршили. И баш због тога је крађа врло, врло редак случај, и суграђани су толико ослобођени те бриге да не знају ни за кључ, ни за браву. Нарочито је карактеристично, да у овој општиници, која је састављена из самих пустолова, пиће ракије је врло ствого забрањено и сви су обвезани на провађање врло уредна и морална живота, а ко прекорачи коју тачку, отпада од друштва, искључују га из републике.

Кинеска крвава драма крај Петрограда.

Поред Петрограда је од дужег времена у једној летњој вили становао Чен-Шиму, кинески

техничар, слушалац петроградске политехнике, са младом женицом Вањом и двоје дечице. Од пре неколико недеља лежао је кинески ђак у постељи и жена га је са великом љубављу неговала у болести. Често је младом пару долазио у посету Цун-Хао, бивши официр, а сад слушалац вишег официреко николајевског курса. Прошле суботе је искао Цун-Хао допуст, који је хтео да проведе код младог пријатеља му Чен-Шиму, који су га до касно у ноћ чекали. Тек после поноћи око 3 сата залупа Цун-Хао ма капији и куварица га пропусти и одведе у гостинску собу. Затим куварица легне, али на брзо чу се пуцањ и запомагање у соби младе Вање. Када су умуђани ушли у спаваћу собу госпођину, нашли су на поду Цун-Хаоа где лежи у крви. Млада женица га је убила револвером. Пред полицијом је млада госпођа рђавим руским језиком испричала, га је Цун-Хао био њеном мужу пријатељ и њој досађива са љубавним понудама. Она испочетка није полагала озбиљне важности томе и непрочитана писма његова је исцепала одмах. — У суботу на ноћ — рече — одједном само уђе у моју спаваћу собу Цун-Хао. Када сам га ословила, да се удали, приђе ми ближе и хтеде ме обгрлити. На то шчепам револвер испод јастука и пукох. У мраку нисам ни знала да ли добро гађам или не и да ли сам погодила Цун-Хоа . . . Као што се видело да га је и врло добро погодила, јер кугла је прошла баш кроз сред срца. Млада госпођа је под полицијским надзором код куће.

Кратке вести.

— На маневрима аустроугарске војске употребљене су ове године с успехом крилатице. Према томе набавиће се потребан број крилатица.

— Из Шаторалјајујхеља јављају, да је изгорео адвокат Стеван Секереши у Тисалуцу. Лампа је експлодирала и попрскала га петролеумом, који се запалио.

— Из Обровца јављају накнадно, да је Младен Стојшић убијеног лечника дра А. Кона 8 пута ударио секиром.

— У Завидовићу (Босна) је неки обешењаковић преварио општинску управу, да ће доћи војска, а издавао се за „квартирмајстера“. Спремили су станове и јело — али војска није дошла. За обешењаковићем трагају

— Из Новог Врбаса у Бачкој јављају, да је 6-годишњи синчић железничког чувара Ј. Мезеја чувајући краве заспао на шинама. Суботички особни воз прегазио га је и одрезао му главу.

— Из Индије у Азији јављају, да је у многим крајевима дуготрајна суша уништила усеве, па се боје, да ће наступити глад

— Принц Гика спрема се да упадне у Арбанију и да изазове устанак, а себе да прогласи краљем арбанашким. Међутим устаници у јужној Арбанији покорили су се турским властима.

— Турски војници осујетили су атентат једне бугарске чете на железнички воз код Криволака.

— У Руми је умрла Марија удова Михајла Критовца у 71. години живота. Лака јој земља!

Одговорни уредник: Мита Клицин

Трговина.

Нови Сад, 13. августа 1911. године.

Пшеница прве каквоће 22 К — п. до — К — п.
Пшеница нова 22 К — п. до — К — и.
Пшеница средња 21 К — п. до — К — п.
Пшеница лакша 20 К — п. до — К — п.
Наполица нова — К — п. до — К — п.
Јечам стари 15 К 60 п. до — К — п.
Зоб нова 16 К — п. до — К — п.
Кукуруз у зрну 16 К — п. до — К — п.
Кукуруз у клипу нов — К — п. до — К — п.
Маст 188 К — п. до К — п.
Сланина 180 К — п. до — К — п.
Сланина паљена 180 К — п. до — К — п.
Пасуљ бели — К — п. до — К — п.
Пасуљ жути — К — п. до — К — п.
Лањик — К — п. до — К п.

Све од сто кила.

Свињи угојени тешки 122 до — п.
Свињи средњи . . 120 до — п.
Свињи лаки . . . 118 до — п.

од једне киле.

Теоци 120 К по кили.
Овци 35—45 К пар.
Јагњци 25—35 К пар.

*

Са житне пијаце у Будимпешти.

У трговини са готовом робом било је мало понуде а тражња је била умерена Продато је око 60 хиљада центи пшенице са 15—20 потура јефтиније. Цене су биле ове: пшеница К 23·40 — К 24·10, раж К 18·40 — К 18·85, зоб К 17·50 — К 18·20, јечам К 17·— — К 17·10, кукуруз К 16·85.

У трговини са готовом робом прављени су ови закључци: пшеница за април К 23·14, раж за октобар К 19·52, раж за април У 19·46, зоб за октобар К 16·28, кукуруз за мај К 17·74.

У Будимпешту је довезено 41 590 центи пшенице, 5.334 ц. ражи, 3.450 ц. јечма, 6.523 ц. зоби, 10.157 ц. кукуруза, 1.359 ц. брашна, а извезено је: 100 ц. пшенице, 3065 ц. ражи, 21.646 ц. кукуруза, 14.765 ц. брашна и 2.767 ц мекиња.

ПРИПОСЛАНО.*)

У броју 157. од 22. јула (4. августа) 1911 године цењене „Заставе“ изишао је оглас из Ирига под насловом На знање, где потписник Ђорђе Пуљо, од 1. септембра (само не знам које године) потребује једног бирташа-хотелијера. Угоститељ мора држати добру кујну, и вели да је његово једино свратиште и преноћиште за стране госте без кункуренције!

Рефлектанти да се ради погодбе обрате на власника!

Поштована браћо, колеге, гостионичари. Г. Ђорђе Пуљо овде у огласу обилази истину, јер што се тиче кујне ту има конкуренције, јер ја и данас после изласка из његове радње имам сву најбољу интелигенцију у кости, ма да сам сада и са локалом у доста скривеној улици!

Обраћом пажњу мојим поштованим колегама, гостионичарима и хотелијерима да добро пазе с ким уговор буду склапали, јер морате сваку маленкост у уговор ставити, тако исто и два уговора написати и одма један себи задржати, јер иначе ако га одма у џеп не метете, више га имати нећете, тако он г. Ђока Пуљо са његовим слатким шогором, бившим бележником, који није више тај, (а невнам зашто) раде!

Онда они кроје капу гостионичару и то тако само како они хоће, то су људи насртљивци изазивачи, особито г. Илија Вујић тај бивши бележник, који од силног господства сав уздрхти и постане за неколико секунада мутав па тек након те мутавости избаци из оних његових уста са претњом макар шта!

А г Пуљо он онако сос гречески, увек се смеши, мисли човек да му мед иде из уста, али ја сам се поштоване колеге уверио за годину дана, толико сам био код њега, да кад год се је смешио да ми је баш онда највише капу кројио; јер је врло добар кројач, зато и упозорујем моје поштоване колеге да пазе добро, када буду уговор склапали, да вам се не скроји и да не познате греческу капу, а тако исто да вам г. Илија Вујић бивши бележник не избаци макар шта попретљиво из његових уста, јер вам неће бити пријатно као и мени што није било! Оволико за сада.

Ђока Ј. Костић,
гостионичар.

У Иригу 25. јула (7. августа) 1911. год.

*) За ствари под овом рубриком не одговара уредништво ни у ком погледу. Пр. ур. „З.“.

НЕСТЛЕ ОВО
МЛЕЧНО БРАШНО
ДАВНО ОПРОБАНА ХРАНА ЗА ЗДРАВУ И БОЛЕСНУ ДЕЦУ ИАО И ОНЕ ШТО БОЛУЈУ ОД ЖЕЛУДЦА; ПРЕДУПРЕЂУЈЕ И ОТКЛАЊА БЉУВАЊЕ С ПРОЛИВОМ ДИАРЕУ И КАТАР ЦРЕВА.
Добија се у свакој апотеци и дроговерији.
494 9—

ДЕЛИКАТЕСА И ШПЕЦЕРАЈА
ТРГОВИНА
ДАНИЛА УДИЦКОГ
У РУМИ
потребујем старијег помоћника који осим српским, немачким, и мађарским језиком влада ступити може одмах, или за месец дана. 1360 1—3

Е. ГУМХОЛД И ДРУГ
каменорезци, и стовариште :: надгробних споменика ::
у Петроварадину.
Творница цементних плоча, басамака, рубног камења за гробнице, јасала, валова за стоку у разној величини. Патосање кухиња, ходника, купатила, од умјетничког камења (Terazzo) Стовариште цемента и каје најбоље врсте Израда слова у свим језицима. Препоручују се п. н. г. Новог Сада и околине, примају све у ову струку спадајуће послове и наруџбине најтачније и најбрже, по најјефтинијој цени извршују.
За што обилнију потпору молећи остајемо
С поштовањем
Е. Гумхолд и Друг.
1113 3—3

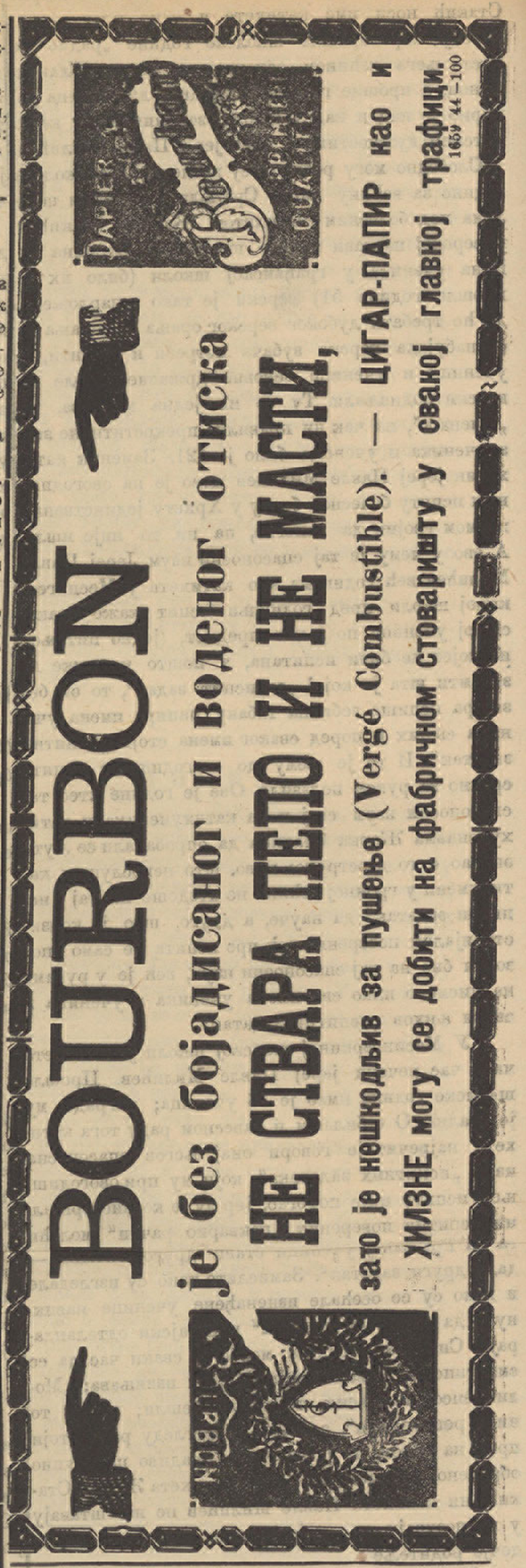

НА ПРОДАЈУ 30 хектара виратне и плодне земље са кућом, амбарем, кошем, салашем и другим стајама. — Земљиште није водопловно; налази се у питомини Шумадије у близини Крагујевца, 6 километара удаљено од железничких станица: баточинске (ка Крагујевцу) и лаповске (ка Београду или Нишу) што је главно; имање је између две шећерне фабрике и лаповске централне свиларске станице; због свега тога земљиште је необично подесно како за производњу свих врста жита, кукуруза, тако исто за шећерну репу и све друге усеве, као и за воћарство.

Купац може бити и онај, који најмање од половине погођену цену положи и прими на себе хипотекарни дуг од 8000 динара регулисан код Управе фондова, а обвеже се за остатак (у ратама, порцијама) исплатити роком од једне до четири године. У имање може одмах ступити и предузети рад на истом. — Јавити се продавцу

Миладину Милојевићу,
рентијеру
у Београду. Балканска бр. 39.
1265 2—

БИЛИЈАРА

Нових модерних билијара за карамбол, исто тако и употребљаваних билијара почевши од 150 К па на више имадем на продају. Такођер и старе билијаре примам у замену.

Стовариште билијара
JOHANN SCHMIDT
Bácsfeketehegy.
1357 1—4

СРБИ БРАЋО!

Не испуштајте земљу из руке! Сада вам се даје прилика, јефтине и добре земље узети. Обратите се са потпуним поверењем

ЈЕДИНОЈ

СРПСКОЈ БАНКАРСКОЈ РАДЊИ
Светозара М. Косовца

У НОВОМ САДУ.

Имадем 3000 јутара у шомођској жупанији.

1600 јутара барањске земље прве класе по 330 фор. јутро са целим фундус инструктусом.

200 јутара код Моноштора.

2400 јутара торонталска и тамишка жупанија.

870 јутара босанске земље (беглук) **са стајама**

Као и више кућа на продају. Земља и куће се могу добити под врло повољним условима на отплату.

Продаје се једна врло добро уређена берберница.

Ближа извештаја даје уз повратну марку 1280 2—8

Једина
српска банкарска радња
Светозара М. Косовца

Част ми је п. н. грађанству из места и са стране до повољног знања ставити, да се може код мене добити по повољној цени

најбољи ужарски производи

као сваковрсни пајвана, штрањака, - - - улара и аласке преће. - - -

Даље **џакова, пољава, безова,**

дебели кудељни џакова

разноврсна ишлинга и конаца за сараче и папуџије; покроваца за покривање коња, мантлова за кишу и још много други ствари у ову струку спадајући.

Објављујући ово молим поштоване потрошаче о вих артиклова, да ме што обилније у мом занату потпомогну, уверавајући их, да ће код мене најбоље и најсолидније бити послужени.

С поштовањем

Милан Дакић, ужар
Сегедин
Tisza Lajos körút 32. sz.

957 14-15

КЊИЖАРНИЦА
Милана Ивковића
У НОВОМ САДУ

потребује за одмах једног **старијег** и једног **млађег помоћника** и једног шегрта евентуално практиканта. 1340 3—3

За своју помодно-галантеријску трговину
потребујем
ВЕШТОГ ПОМОЋНИКА

који осим српског језика немачки, румунски и мађарски говори. — Оферт на немачком језику нека упути на фирму

Nikola Mijucza
Fehértemplom.

1358 1—3

НОВИНА.

ЛЕЦИТИН КОЊАК је услед своје храњивости ванредно оснажавајуће средство првог реда

ЛЕЦИТИН КОЊАК

је због своје храњивости тако рећи
:-: КУЋЕВАН ЛЕК. :-:

Лецитин Коњак дејствује нарочито кад телесно заосталих особа, код реконвалесцента, како код деце, тако и код одраслих особа, јер после кратковремене употребе истог, слабост исчезава а снага се потпуно повраћа услед чега га лекари најтоплије препоручују. Искључиву продају за Нови Сад имаде

Шпецерајско-деликатесна Трговина
1206 3-10 **БРАЋЕ ИЛИЋА.**

ОД Ц. КР. ЗЕМАЉСКОГ ШКОЛСКОГ ОДБОРА ОДОБРЕН

ПАНЗИОНАТ

са школом заједно за ученице, за више
СВЕСТРАНО ОБРАЗОВАЊЕ

Христине Јовановић у Бечу
Wien VIII/2. Pfeilgasse 5.

Проспекти и најлепше препоруке стоје на расположењу. Леп положај. Собе са свима удобностима. Савесно васпитање и настава уз гимнастику. Конверзација: немачка, енглеска и француска. Предају најбоље наставничке снаге.

ПРИЈАВУ И УПИС

ваља извршити што раније код управе овог пансионата, иначе се доцније пријаве после заузетих места неће уважити.

1345 1—5

MAX WEISZ & SOHN
BUDAPEST
VII. Károly körút 9.

Велика трговина крзнене робе!

Велико стовариште свију врста крзна; нарочито учињених јагњећих белих и црних кожа; фарбани американских и римских кожа; природни ердељских и румунских, као и полуперсијанера, ширас, каракул, персијанера, биберских шупен, опосум, нутрија, лалаби и све остале врсте кожа за капе, перваве и поставе за бунде. 784 12—12

ЈАГЊЕЂИХ КОЖА
у великом избору

свих врста, учињених и сирових белих и црних за рукаве и поставе за капуте, прњаке и перваве. Даље гарантирано чисте **свињске масти** стално добија се код

Polák Simon & Rösler
Ujvidék
II. Rákoczi Ferencz utcza 53.

783 12—12

!! РОДИТЕЉИМА У ПАЖЊУ !!

За наступајућу школску годину, примају се

ЂАЦИ

у стан са раном; стан је снабдевен са школским училима. Где ће се деца у музици, као и уосталим предметима приватно обучавати.

Карл Молнар учитељ
831 9—12 **у Новом Саду,** Arany utcza 19. sz.

Помодно-мануфактурна трговина
КОНСТАНТИНА СИМОВИЋА
у Белој Цркви (Fehértemplom)
ПОТРЕБУЈЕ ЈЕДНОГ ПОМОЋНИКА

који осим српског језика немачки, мађарски и румунски говори.

У радњу може ступити одмах. 1355 1—3

За своју шпецерајско-мешовиту трговину
потребујем
УЧЕНИКА-ШЕГРТА.

Понуде ваља управити на адресу
Ивана Јанковића
1350 1—4 Меленце (Torontál vm.)

НА ЗНАЊЕ!

Од 1. септембра требам за свој хотел у Иригу који се посве из нова реновира, а биће са концем августа готов

једног бирташа-хотелијера.

Угоститељ мора држати добру кујну, пошто је у месту ово једино свратиште и преноћиште за стране госте, и без конкуренције.

Рефлектанти нека се ради погодбе обрате на власника

ЂОРЂЕ ПУЉО
1190 3—3 у Иригу.

80.000 ЏЕПНИХ САТОВА
ВЕ СЕ
ПОКЛОНИТИ!

Преузимањем искључиве продаје ставља ме у положај, да за 3 К дам у ватри позлаћен анкер ремонтуар, особито леп са позлаћеним или посребљеним циферблатом џепни сат, који имаде добар 36 сати радећи строј и за који преузимам 3 год. гаранцију. Зато нека нико не пропусти ову згодну прилику док још имам на стоваришту те да не набави за 3 К себи сат. 2 комада 5 К, 60 пот., 3 комада 8 К 40 пот. — Шаље на поруку

A. SPINGARN, Krakau 289.

За случај да не одговара, новац дајем натраг одмах и тиме је свака ризика искључена. 1338 1-1

ПОМОДНО - ГАЛАНТЕРИЈСКА
И МУШКЕ МОДЕ ТРГОВИНА
Пантелића и Јовановића
У ВРШЦУ
потребује два млађа помоћника

са знањем немачког и мађарског језика.
Ступање одмах. 1316 1—2

КУЋУ
У КУЗМИНУ (У СРЕМУ)

дајем У НАЈАМ од 1 септембра 1911. — Иста је на главном друму и сад је биртија, те је место врло згодно за промет, са свима нужним просторијама и великом баштом. — Рефлектанти нека се обрате писмено или усмено на власника

Дра Ђорђа Ивковића,
адвоката
1219 3—3 у Митровици (Срем).

ПРЕДУПРЕЂЕНЕ БОЛЕСТИ!!!

Што више чине лекари пажљивим своје пацијенте на теорију предупређења, што је од велике важности нарочито код лечења плућне и дисајућих органа болести, које захтевају особиту пажњу и негу. Баш за време врућине кад нису слузна ткива око јабучице надражена катаром, онда се може постићи са правим лечењем потпуи успех и оснажење болесних органа који ваздух спроводи и учинитијих отпорним према наступајућем ладном времену. Где се пак код одраслих или код деце покаже најмања склоност к' поболевању дисајућих органа одма треба у току летњих месеца енергичне мере предузети.

У том погледу да се постигне прави резултат, ваља узимати само **Сиролин „Рохе“** који је у свету признат као најбољи лек за те врсте болести. Према томе се нарочито препоручује онима који пате од кашља и пљуна који за време врућине треба дневно трипут, сваки пут по малу кашичицу да га узимају, јер **Сиролин „Рохе“** не само да на болесна плућа утишавајући утиче, него и са успехом лечи.

Летња лечења са Сиролином „Рохе“ су специјално за лечење код деце магарећег кашља, оспица, шарлаха, и т. д. што се нарочито препоручује.

У Апотекама ваља изрично тражити **Сиролин „Рохе“** 1157 2—3

ТРАЖИМ МЕСТО

за кореспондента, комптоаристу, путника, повереника, магазинера

у којој канцеларији или слично. Говорим и пишем српски, немачки и мађарски, фамилијаран. За остало молим писма под „Прљежан“ на администрацију „Заставе“.

1349 1—3

Натјечај.

Према одлуци Високославног српског православног народно-црквеног Саборског Одбора у карловцима број С. О. $\frac{1488}{1202}$ ex 1911. има се код српског народно-црквеног шумарског звања у Карловцима попунити

место надлугара

за које се овим расписује натјечај.

Компетовати могу сви **Срби** православне вере из митрополије Карловачке који имају оспособљење, које је прописано законом од 1894. год. §. 6. т. ј. морају имати оспособљење за шумарско-техничку помоћну службу.

Са овим местом скопчана је годишња плата од 1000 К (једну хиљаду круна), 240 К (две стотине и четрдесет круна) станарине и путни трошкови према исказаном трошковнику, плату и станарину ће примати у месечним оброцима у назад (post cipando).

Изабрани ће служити прву годину дана у привременом својству, а по истеку исте, донеће се одлука о сталности му.

Компетенти имају своје молбенице упућене Високославном Саборском одбору а обложене крштеним писмом, лечничком сведоџбом, школском сведоџбом, сведоџбом о оспособљењу за шумарско-техничку помоћну службу, сведоџбом о лугарској школи и сведоџбом о моралном владању поднети најзад до укључиво 8. (21.) септембра 1911. Касније поднесене молбе неће се у обзир узети.

У Карловцима, 8. (21.) августа 1911.

Срп. нар. црквено шумарско звање.

1352 1—3

ПРИМАЊЕ

У БОНОВ ЂАЧКИ ДОМ

У СЕГЕДИНУ - као ИНТЕРНАТ

Szeged, Tisza Lajos kőrut 43. szám.

У овај интернат се примају ђаци који похађају вишу гимназију и вишу реалку без разлике вере и народности.

Даље примају се такођер и са више трговачке, грађанске као и они који похађају елементарне школе. Обскрба стаје за целу шк. годину 450 круна. Интернат је смештен у лепој двоспратној палати у којој су сва одељења најмодерније по хигијенским захтевима удешена. Ђаци су по струци подељени, и сваки одељак стоји под стручним надзором. На захтев родитеља шаље подробније обавештаје сопственик

BOHN KÁROLY

1207 8 8 управитељ.

Трговина шпецераја и брашна

Јована Томића

у Митровици

потребује два млађа помоћника. Првенство имају они, који говоре српски и перфектно немачки.

1356 1—3

Шпецерајска трговина

В. КОЛАРСКОГ

У Н. САДУ

потребује **ДВА МЛАЂА ПОМОЋНИКА,** исто тако два дечка за шегрта, ступити могу одмах.

1344 2—2

Помодно мануфактурна мешовита и кратке робе трговина

ОРЕСТИЈЕ ПАВЛОВА

у Ст. Шову

потребује I млађег помоћника.

Са знањем немачког језика. Ступање одмах.

1285 3—3

НОВУ БУРАД

од суве славонске храстовине, јако рађену, оковану и баждарену од 25 па до 900 литара садржине, нудим уз уменене цене у мојој бачварији овде у Митровици.

993 3—6 **Виктор Маисац,**

Гвожђарска и шпецерајска трговина

Ђоке М. Марића Сина

У РУМИ

потребује млађег гвожђарског помоћника и два шегрта. 1167 5—5

ЗА ЈЕСЕН!

Приспеће ми за који дан најновија роба!

Нарочито обраћам пажњу на **енглески мушки и женски штоф.**

Цене врло јефтине и утврђене! 341 2—4

Помодно-мануфактурна трговина

Душана С. Марковића

Нови Сад. „Код Сремца“ Кошут Лајош 37.

БАНКАРСКА И МЕЊАЧКА РАДЊА

РАДОВАНА МИЛАНОВИЋА, НОВИ САД — UJVIDÉK, — лебарска ул. број 8.

Набавља брзо и сигурно на земљу и куће хипотекарне и амортизационе зајмове са каматом $4^{1}/_{2}$ %, и одплатом од 10—65 година. — *Провизија за рад законом дозвољена 1%, један проценат* од сто, која се плаћа после спроведеног зајма. Нетражи унапред никакав менични потпис. —

Има заступство ц. крал. повлашћеног општег осигуравајућег друштва **Асигурациони генерали у Трсту.**

Прима све врста осигурања као: осигурање живота, на случај смрти и доживотно, по разним комбинацијама. — Осигурање од ватре и грома, од леда, од похаре, при свим несретним случајевима са телесним озледама. — Осигурава стаклена окна и излоге за случај штеди и т. д. —

Заступство срећковног одељења

УШТРЕДНЕ БАНКЕ УЧАСТИНИ ШПОЛОК У ВУДИМПЕШТИ.

Продаје законом дозвољене срећке на отплату, на рате по К 6— месечно. Контрола ових срећака стоји под државним надзором. — *Посредује код куповине и продаје кућа, радњи, земаља и плацева под највећом дискрецијом.* — **Врши све банкарско мењачке послове. — За писмен одговор треба приложити марку.**

1294 1—

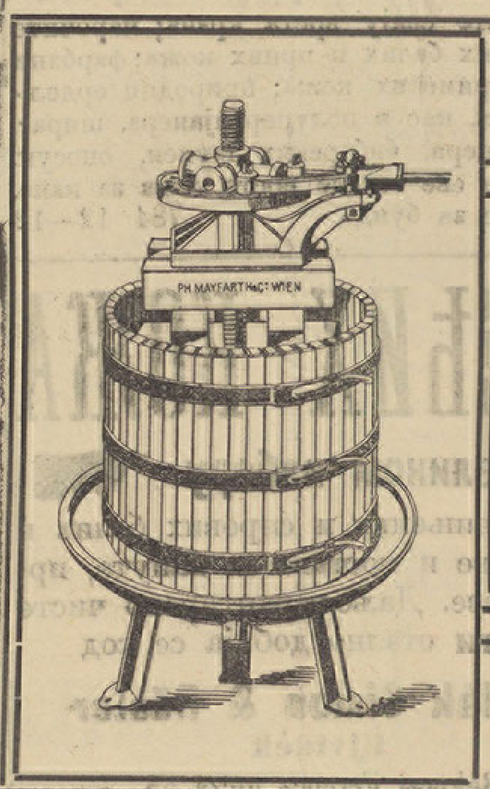

Наше најмодерније уређено спец. фабричко подузеће постоји

ОД 40 ГОДИНА НА ЧЕЛУ

„фабрика“ разник пресова и ужива у стручњачким круговима

најбољи глас и реноме.

Тражите нарочити илустровани ценовник под бр. 311. у којем су разни пресови за вино и за воће, као и потпун намештај разних справа за цеђење и отакање вина, хидрауличних пресова, млинова за воће крунилица и опипалица за грожђе и т. д.

Преко 680 разних одличија и првих награда и т. д.

PH. MAYFARTH & Comp.

Wien, II. Taborstrasse 71.

Траже се заступници. 1347 1—5 Траже се заступници.

БЕЗ СНИЖЕНИХ ЦЕНА И БЕЗ ОБМАЊИВАЊА!!!

зато ипак јефтиније него игде. Молимо да се лично уверите у нашој **драгуљарској** влата, сребра и сатова трговини

КЛАЈНА И ФРАЈГАНГА

КОШУТ ЛАЈОШЕВА УЛИЦА БРОЈ 29.

Скрећемо пажњу п. н. г. Новог Сада и околине, на наше богато стовариште сваковрсне драгуљарске, златне и сребрне робе, као и разноврсних зидних и џепних сатова.

Пошто смо ми обадвојица стручњаци и изучене сајџије и кулунџије, то уверавамо свакога да код нас може добити **само праву** и чисту робу. — Све оправке у ову струку спадајуће примамо и по најумеренијом цени савесно и тачно извршујемо, нарочито разноврсне сатове, као и остале ствари сами израђујемо. Сва роба је званично прегледана и жигосана (пунцирана).

1084 6-10

● Управа лековитог купатила ●

„РУСАНДЕ“

У МЕЛЕНЦИМА

продужује овогодишњу купалишну сезону и то закључно

до 16. (29.) септембра т. г.

УПРАВА:

Д. Стојков, деловођа, **Милан Гранић,** управитељ.

1327 2—2

Објава.

Трговачка боља кућа, примиће

○ **ДВА ЂАКА у стан и кост,** ○

и вршиће строги надзор над децом.

Упитати у администрацији „Заставе“ 1326 2—3

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Теодора Симовића

У БЕЛОЈ ЦРКВИ

потребује **старијег помоћника.** који као такови већ више година сервира и који осим српски, немачки и мађарски говори.

Добар продавац која је вичан и у аранжирању излога, нека поднесе свој оферт са приложеном сликом и захтевом солера.

1313 2 3

Школска објава.

У српској великој гимназији карловачкој почиње настава за школску годину 1911./12. тачно 9. септембра 1911. но нов. кал. Ученици из места уписиваће се од 1.—4., остали од 5.—8. септембра, а тим ће редом полагати и поправне испите, који имају.

За упис треба *крштени лист* и после ња *школска сведоџба.* У I. разред уписују се ученици *привремено* за I. течај, на основу сведоџбе IV. разреда основне школе и крштеног листа.

Уписнина је К 4·20, остали годишњи приноси за ученике I.—III. разреда износе свега К 7, за ученике IV.—VIII. разреда К 8; сем тога школарина на течај по К 12, од које могу бити опроштени доиста сиромашни и добри ученици похвалног владања. Приватисте не могу бити опроштени од плаћања школарине и плаћа у је одмах при упису, а тако исто прво школци за I. течај и сви репетенти.

Карловци, 20. августа 1911

Р. Врховац
директор.

1311 2—2

ПОМОДНО-МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

Светислава Ристића

● **у Белој Цркви** (Fehértemplom) ●

потребује **ДВА ПОМОЋНИКА** и то једног старијег и једног млађег, који осим српског језика, немачки, мађарски и румунски говоре.

Ступити могу одмах. 1341 2—2

ТРАЖИ СЕ УДОВИЦА,

:: ИЛИ СТАРИЈА ДЕВОЈКА ::

која зна добро кувати, да води кућанство код једне старе госпође, лети у винограду а зими у вароши. Такова нека се пријави администрацији „Заставе“. 1314 3-3

Извозна и шпедитерска радња

НИКОЛЕ ГРУЈИЋА

= и ДИМИТРИЈА МАРИНКОВИЋА

БЕОГРАД — СТАНИЦА

до Хотел Цариграда. **Телефон 1486.**

Врши куповину и продају свију овоземаљски производа, даје обавештаје о кретању цене воћу на Београдској, као и на осталим у Србији пијацама. Врши набавку чувеног **Сабаначког креча** из мајдана г. „Јована Мијатовића и Комп.“ Крагујевца. 1092 7—10

Бр. 229. У. О. 1911.

Стечај

за чиновнике Матице Српске

Рок стечају за чиновнике Матице Српске, објављен у новинама из седнице Управног Одбора Матице Српске од 5. (18.) јула о. г. бр. 167. продужује се до 18. (31.) августа о. г

Из седнице Управног Одбора Матице Српске у Новом Саду 5. (16.) авг. 1911.

Председник Матице Српске
А. Хаџић с. р.
кр. дворски саветник.

1303 3 - 3

Број 102. ex 1911.

Натјечај.

За учитељицу женске стручне радничке школе.

Молитељице имају приложити молби:

1. Крштеницу да је Српкиња православне вјере.
2. Сједоџбу о оспособљењу за учитељицу ручног рада.
3. Свједоџбу о бос.-херц. припадништву или аустроугарском држављанству.
4. Свједоџбу о коректном моралном и грађанском владању издану од надлежног градског поглаварства или сеоске општине.
5. Дужности су:
   а) Кројење и шивење рубља руком и машином.
   б) Бијели веш.
   в) Кројење и шивење хаљина.
   г) Разни вјештачки везови.
6. Плата је годишња К **1200·—** без икаквих доплатака, те исту прима у мјесечним оброцима у напријед.
7. Рок натјечаја 20. августа по с. к.
8. Почетак школе 1. септембра по с. к.

У Брчком, 5. августа 1911.

За Одбор српске прав. општине у Брчком

Перовођа: **Перо Ј. Танасић** Предсједник: **Танас Божинковић.**

1315 2 - 3

Ванредно лепо пољопривредно

ИМАЊЕ

70 хектара велико

У СЕЛУ ЛИПОЛИСТУ

(округ подрински) у Србији у близини вароши Шапца, продаје се одмах јефтино и под врло повољним условима.

Имање има дуга код управе фондова. Ради обавештења и погодбе обратити се

М. Величковићу,
чинов. управе фондова у Београду.

1342 2—3

ВЕШТ ПОМОЋНИК,

добар продавац, брз спремач, који говори немачки мађарски и српски, може одмах добити место у нашој мануфактурној трговини. Оферте ваља на немачком језику на нас упутити. Они којима је овдашња пијаца позната имају првенство.

Лајош Шосбергер и друг,
У Новом Саду.

1331 2—3

СВОЈ СВОМЕ!!!

Срби браћа, који посећују Будимпешту, нека не заборave **једину српску гостионицу**

Паје Бугарског

VII. Sip utcza 18. sz., преко пута дуванске фабрике, где ће у свако доба бити послужени са чистом и добром српском кујном, као и са природним и добрим пићем. Осим тога **ћевапчића, ражњића и ђулбастије.**

Чувени српски **гајдаш Груја** из Стапара ту је **и стара се за разоноду гостију.** — Препоручујући се нашем свету и молећи за што обилнију посјету 1274 3—3

с поштовањем
Паја Бугарски, гостионичар.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

САВЕ ТУБИЋА

У ШИДУ

потребује **кореспондента** који је вичан у једноставном књиговодству, те који влада **потпуно** немачким језиком у речи и писму.

Трговачки помоћници исте струке који би од случаја до случаја и у трговини помагали, имају првенство. 1310 5—5

За своју помодно-мануфактурну ТРГОВИНУ

потребујем три помоћника.

Солидни и самостални продавци имају првенство. У радњу ступити могу одмах.

Светозар Николић,
Меленце (Torontal v. m).

1284 2—5

ГВОЖЂАРСКА ТРГОВИНА

ЈАШЕ ГЕРГУРОВОГ

--- У СОМБОРУ ---

потребује **млађег помоћника** који осим српског, немачки и мађарски говори. Ступити у радњу може 1 септембра т. г. —

1304 2—3

АДВОКАТСКИ Кандидат,

који говори немачки, српски и румунски, или српски и немачки може одмах ступити у канцеларију код адвоката

Др. ШАБА
у Белој Цркви.

1322 2 3

ШПЕЦЕРАЈСКО-ГАЛАНТЕРИЈСКА

кратке и кожарске робе трговина

Х. БРЕСЛАУЕРА

У ШИДУ

потребује два помоћника вешта продавца, изучена кожари имају првенство. Своје оферте са приложеним преписом сведоџаба и захтевом плате нека поднесу горњој фирми. Ступити у радњу могу одма.

1312 1—3

МЕШОВИТА РАЛЊА

великог обрта и без конкуренције у већем српском месту бачке ПРОДАЈЕ СЕ из слободне руке одмах, уз врло повољне услове Првенство има Србин. Уколико купац пружи довољно јамства, у готовом новцу има да исплати само четвртину куповнине. Ближа извешћа даје

М. Божић
банкарска и робна комисионарна радња
Zombor.

1152 6 –

За своју мануфактурну трговину

потребујем

■ два помоћника, ■

који су између 22—26 година стари; исти треба да су солидни и добри продавци и да знају осим српског језика немачки и мађарски говорити. — Ступити могу одмах или за четрнаест дана.

☛ **Срби,** који одговарају горе наведеним захтевима, нека упуте своје оферте са сликом и са захтевом фикс плате фирми

Миша Краљев
у **Nagybecskerek.**

1291 3—3

ЧАСТ МИ ЈЕ овим најтоплије препоручити п. н. муштеријама из места и са стране своју

ФАРБАРСКУ И ХЕМИЧНОГ ЧИШЋЕЊА РАДЊУ

(Farberei und Hemische Putc anstalt) као и све друге у ову струку спадајуће послове.

Цене су умерене, а за исправно обављање повереног ми посла јамчим.

С поштовањем **ГОЈКО ВЕСЕЛИНОВИЋ,**
Митровица (Срем)
филијале у Шиду и Инђији.

1283 3—3

НА ЗНАЊЕ

Г. Г. свештеницима и учитељима!

Част ми је до повољног знања ставити, да се у смислу одлуке В Сл. Српског Нар. Школског Савета бр. Ш. С 945|736. ex 1908. смеју употребљавати у српским народним школама само оне тисканице, које су штампане у Срп. Манастирској штампарији и које се могу код мене, по оригиналној цени добити и то: Уписни записник (felvételi napló:) Дневник о напредовању и изостајању — (Előmeneteli és mulasztási napló:) Дневник о свршеном раду (Haladási napló) и т. д Даље имам на стовариште све тисканице и за комуналне школе.

Уједно сам слободан напоменути, да се код мене могу добити сва школска учила, као и писаћи прибор.

Даље препоручујем моје тисканице за **парохијска звања:** породични (домовни) **протоколи, изводи** и **протоколи** крштених, венчаних и умрлих, **изводи,** снабдевени на полеђици са мађарским преводом, **додатак инвентару, уверење, извешће и испит књижице** за прирез и уплату парохијала и верозаконских приноса, као и књижице за уплату црквеног зајма итд.

Све горе наведене тисканице штампане су на изврсно финој хартији.

Особито препоручујем **СРПСКУ ЧИТАНКУ** од Мите Ђорђевића, коју је примио СНШ. Савет за I. и II. разред виших девојачких и за V. и VI. разред мушких школа. Цена је књизи тврдо укориченој 1 круна.

Исто тако препоручујем своје велико стовариште **сваковрсног писаћег прибора** као: хартије, пера, мастила, оловака, писаљака креде, сунђера правачника итд., а све по **цени јефтинијој него игде.**

Молим за многобројне наруџбине

Ђорђе Ивковић,

власник штампарије и књиговезнице
трговина хартије и писаћег прибора

1306 1-2 **Нови Сад.**

Силан новац

дајемо годишње странцима за разно семење поврћа и цвећа и ако већина тога и код нас ради, зато свако зрно семена поврћа и цвећа из наше баште, свако зрно бостана и воћа које при јелу отпада, свако семе багрена и осталих дрвета, брижљиво прикупите, сваку сорту одвојте тачно за бележите и сваку па и најмању количину пошљите.

семенарској трговини
Тиме Владисављевића
Београд.

Добићете према вредности у замену друго семење или н вап.

Навикавајте и децу на те ситне али племените послове, јер поред материјалне користи, у њима лежи и велика васпитна моћ 1032 9 10

:: Даме знају најбоље ::

како је од важности

лепо, свеже лице,

какву моћ и какву цену, какву вредност има једна лепа жена.

Бити леп је велики задатак, није доста бити лепушкаст, феш и мио, него је главно чистоћа коже.

То знају даме и зато обраћају највише пажњу на негу свога лица, на подизање и одржавање своје лепоте.

ФЕЛДЕШОВ

МАРГИТ-

КРЕМ !!

је једино средство, које на 5—6 дана после употребе све аусшлаге коже, бубуљице, флеке уклања, лице чисти, освежава и подмлађује.

Фелдешов Маргит-крем је потпуно нешкодљиво, особито **средство за лепоту лица** и његов утицај за одржавање лепоте доказује најбоље то, да је Маргит-крем на бечкој изложби за модерну негу здравља и лепоте са великом златном медаљом и почасном дипломом одликован. 442 5—5

Добија се у целом свету. Тегла стаје 1 К.
Разашиље произвађач

CLEMENS v. FÔLDES, Apotheker in Arad.

Може се добити у Новом Саду код: Грозингера Кароља, Лукача Жигмонда, Ненадовића Владе, Вујића Јована, Клајн Оскара.

АПОТЕКАРА А. ТИЈЕРИЈА БАЛЗАМ

само је прави са законски заштићеном марком „ЗЕЛЕНА ОПАТИЦА“. Свако патворење законски се прогања и строго се казни. — Овај балзам сигурно дјејствује код свах болести органа за дисање, кашља, шлајма, промуклости, запаљења грла, болова у прсима и плућима, нарочито против инфлуенце, противу болести у стомаку, слабог варења, неуредне столице, запаљења џигерице и слезине, зубобоље и устобоље, севотине зглавкова, опекотина и лишајева и т. д. $^{12}/_{2}$ или $^{6}/_{1}$ или једна оригинална боца стаје К 5·50.

Код апстекара А. ТИЈЕРИЈА
једино је права ЦЕНТИФОЛИЈО-САЛБА

(лековита маст), која најпоузданије и сигурно дјејствује противу свих могућих и најстаријих рана, отока, озледа, мицина, чирева и згрчених прстију и т. д., са успехом одстрањује из тела стране органе и тиме чини операције излишнима.

За старе ране нарочито лековита маст стаје две дозе К 3·60. 1228 3—

Добија се у апотеци **ADOLF THIERRI in Pregrada bei Rohitsch,** као и у свим већим апотекама, а на више **у медицинским дрогеријама.**

СТЕФАНОВИЋЕВА

КАВА

63 29—52

СВОЈ СВОМЕ!

ЦИГАЉА и ЦРЕПА

:: ПРВЕ КЛАСЕ ::

- СРПСКО ПОДУЗЕЋЕ -

ЦЕНЕ ВРЛО ПОВОЉНЕ

које печемо у својој ново сазиданој цигљани, препоручујемо сваком коме треба, а нарочито предузимачима већих грађевина —

Пошто нам је цигљана непосредно поред канала, у стању смо лиферовати лађом по врло повољној цени, а можемо и жељезницом.

Исто тако препоручујемо и свој **ПЕСАК**
на мало као и на велико

БРАЋА СЛЕПЧЕВ

1255 3 10 **Ó-СИВАЦ (Бачка жупанија).** :-:

ПОСЛУГА БРЗА.

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА
ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — **са гаранцијом на више година** — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у свакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем 1626 37 -52

од мене израђена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона

која су у горњем делу — као виолина са отвором у виду фигуре S провиђена и која имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако уједном патентирано звоно од килограма изједначује са звуком других по старој системи звона од 461 килограма.

Даље препоручујем **козе за звона** од кованог гвожђа, у торњу слободно стојеће; **звона или шоље за сатове** од метала, **прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа**

Илустровани ценовници и прорачуи трошка бесплатно и франко.

На миленарској земаљ-изложби у Будимпешти 1895. награђена са великом миленарском медаљом

ПРВОГА РАНГА ТРГОВИНУ МУШКЕ МОДЕ

отворио сам у НОВОМ САДУ, у Кошутовој улици бр. 16. (До П. Сајдлинга сајџије).

Кроз десет година као деловођа мушке моде у трговини г. Шандора Флшера, имао сам прилике да се у истој струци усавршим, и сав мој труд ће бити да п. н муштерије у сваком погледу задовољим. — Један пазар пробе ради, моћи ће свакога уверити. — Молећи за посету јесам

1220 4-10 с особ. поштовањем **ВЛАДИМИР ПАЈА ФИШЕР** код „краља шешира“.

500 КРУНА плаћам ономе, кога заболе зуб или коме смрди из устију након трајне употребе Бартилине воде за зубе. — Цијена је бочици 80 филира (поштарина посебно 90 фил.).

BARTILA-WINKLER, Wien. 19./I. Sommergase 9.

Добива се у свима лекарницама.

у Новом Саду: код Б. К. ГРОЗИНГЕРА Фрање Јосифа трг.

Захтјевајте свагдје, изрично Бартилину воду за зубе. Пријаве о патворењу награђујем. — У мјеста гдје се ова не може да добије, шаљем 7 бочица за К 5.80 просто од поштарине. 80 28

ЦАРСКО КУПАТИЛО (Császárürbő) у Будимпешти.

Летња и зимња лековита купка. Својина мађарског калуђерског реда »милосрдника« Сумпоровито минерално топло лековито купатило првог реда; парна купка са модерним уређењем, удобна блатна купатила, базени за пливање и купање које се с особитим успехом против реоме и нервних болести употребљава. Лечење пићем и удисањем. 2 удобних соба. Електрично осветлење. Солидна управа и јефтине цене. Нема куртакса и за музику. Проспекти се шаљу забадава и плаћено.

141 9—14 УПРАВА.

ЧАСОВЕ ИЗ КЛАВИРА И ТЕОРИЈЕ

дајем по најновијој методи светскога уметника **Бакхауза,** која се и на лајпцишкој консерваторији предаје.

Поближе услове даје

Ђура Радојев
консерватиста фабричка ул. бр. 3
1234 3—3 у Новом Саду.

Шта-а-а! Отац је дозволио! Увери се **Jakobi**-еве АНТИКОТИН цигаретле у дрвеним кутијама!

Пазите! Само са ознаком **„Јакоби“** су праве! Свака дрвена кутија оригиналну слику приказује. 145 9 52

САМУИЛО КРАУС

ДРАГУЉАР САЏИЈА И ОПТИЧАР У НОВОМ САДУ

у Кошут Лајошевој главној улици број 23. у Мачвансковој кући.

Велико стовариште разних драгуља, као златне и сребрне робе **Џепних, зидних и будилника сатова.** Трговина **шпецијалитета за свадбене поклоне** као и за све остале прилике и то предмети од најфинијег аргентор сребра, чистог сребра и кина сребра, све у најефектнијем дезену изведени са умереном ценом, Исто тако скрећем пажњу на моје велико стовариште **кашика и виљушака** од правог кина сребра по најефтинијим фабричним ценама **Грамофона** са најновијим српским гајдашким и тамбурашким комадима са певањем као и без певања. Даље војномузичких и осталих музичких, са певањем комада, у разним језицима, дајем на недељне и месечне одплате. Нарочито препоручујем своје богато снабдевено стовариште оптичарске робе као наочари, разних вага, цвикера са најфинијим кристалним стаклетом. Све поправке у ову струку спадајуће извршујем брзо тачно и јефтино. 1154 4—4

Стечај.

По решењу управног одбора овим се расписује стечај за књиговођу банке поседника српско итебејског пашњака деоничарског друштва са платом, која ће се одредити према способности изабране личности.

Изабрани књиговођа дужан је да положи кауцију у готовом новцу или у вредносним папирима, које управа прими, најмање 2000 круна.

Место се може заузети одмах или најдаље до 1. октобра ове године.

Молбенице ваља слати на Спиру Рајића, председника управе.

Српски Итебеј, 6. августа 1911.

УПРАВА
1238 4—5 **банке поседника српско-итебејског пашњака д. д.**

ШО. 3/зап. ех 1911—12.

СТЕЧАЈ.

На новоустановљено место **учитељице** за мешовиту српску нар. вероисповедну основну школу у овдашњем предграђу **Салајци** овим се расписује стечај.

Годишња берива изабране учитељице биће ова:

1. Школском Уредбом прописан стан у нарави или накнада за стан од 420 К док се нова школска зграда не назида а башту ће одмах у нарави уживати.
2. Редовна плата 1200 К (хиљаду две стотине К.)
3. Накнада за дрва 100 К (сто К)
4. Накнада за послугу 100 К (сто К)
5. Прописани и припадајући петогодишњи доплатци.

Дужности су Школском Уредбом и односним наредбама прописане.

Изабрана учитељица ће заузети своје место када на то буде позвана од месног школског одбора.

Рок стечају траје шест недеља од дана првог увртшења у „Митрополијском Гласнику.“

Из седнице месног школског одбора држане у Новом Саду 19. јула (1. августа) 1911. године.

Ђорђе Петровић, перовођа. **Лука Малетић,** потпредседник.

Горњи стечај одобрио је Епархијски Школски Одбор Бачки под бројем ЕШО. 769||прев ех 1911. год. 1317 3—3

Мушонгово купатило — Бузијаш

Бузијашка „феникс“ минерална вода

показала се за изврсно лековито средство за болести бубрега и бешике, за кроничне катаре, бубрешне карличине, код стварања песка и камена у мокраћи и код катаричних болести органа за дисање. — Лекарски препоручено 130 29—

Главно стовариште у Новом Саду код фирме Емериха Дицгена.

Кнеза Шаумбург-Липеа

мајдани

портландске каје и креча

комерцијална дирекција у Печују

Indóház — u. 42.

Мајдани Портландске изврсне каје у Бремену (Beremend) која на'лепше бојадише по најмодернијем поступку са густим зачином.

БЕЛА КРЕЧА од чувеног бременског кречног камена који се ванредним својством одликује, и за који гарантујемо да превазилази све, званично постављене норме.

Даље произвађамо машински лупаног шљунка (шлаг шотера) као и ванредно добар кречни каменолом који одбацује год. 500.000 mrtz. Портландске каје 120.000 mrtz. 800.000 шљунка. 796 12—30

Тачна и најбржа послуга!

У ПАЖЊУ.

Одгајивање свиња се исплаћује само онда, ако у домазлуку нема болести и липсавања, а да би се то постигло ваља употребљавати

ОБЕЛИСК КАПЉИЦЕ ЗА СВИЊЕ.

(SUSSANOL)

јер су врло добре које штите домазлук од штете, што потврђује, хиљаде захвалница. Јер не само што предупређују заразу, него и ако се иста појави са успехом лече. 1 флаша стаје 1 К 10 флаша 8 К. На заштитну марку „Obelisk“ и на тачну адресу ваља мотрити. 1112 4-8

Apotheke „Zum Obelisk“ des Viktor Hauser, vorm P. Birnbacher, Klagenfurt Kardinalplatz.

Натјечај за књиговођу.

Ради промакнућа свога друштвеног књиговође, расписује равнатељство Штедионице у Вуковару натјечај на исто мјесто. — Рефлектанти, који су свршили трговачку академију, а вични самосталном вођењу књига и билансирању, затим њемачком језику у говору и писму перфектни, нека изволе своје молбе са свједоџбама најкашње до 30. септембра т. г., уз назнаку досадашњег службовања потписаном равнатељству припослати. — Плата према устменом договору. Господа са вишегодишњом штедионичком праксом имају првенство.

У Вуковару, 21. августа 1911.

1351 1—3 **Равнатељство Штедионице у Вуковару.**

У центру престонице, електричног трамваја станица, 10 минута удаљен од централног и од западног колодвора, са 80 најмодерније намештених путничких соба. —

АВГУСТА ПРВОГ ОТВОРЕН ЈЕ

ХОТЕЛ ЕДИСОН

Будимпешта V11. Липова ул. бр. 59.

(на углу краљеве улице)

Сопственик је Pollák József.

1231 2-12

Ладан и топал водовод, централно грејање, електрично осветлење, пажљива услуга, споразумевање у свима модерним језицима, цене соба почевши од 5 круна па на више.

П. Н.

1. Част ми је известити Вас, да ће мо у Ср. Карловци основати творницу за уваћање електрике и пренашање снаге.

2 Нашу творницу удесићемо према модерним савременим захтевима тако да ће мо бити у стању и највећим захтевима удовољити.

3. Бићемо у стању да удовољимо у сваком правцу захтеву наших поручиоца, а своја искуства на том стручном пољу стекао сам делом у Будимпешти, делом у новосадској електричној централи, нарочито што сам свршио вишу стручну школу, у Копицама, ова околност, као и наш повољан материјалан положај пружају доста јемства да смо кадри одговорити поштованим захтевима наших поручиоца.

4. Сваком позиву сместа се одазивамо и бесплатно свршавамо планове и прорачуне. Свакоме је дакле у интересу — да пре но што се одлучи у издатцима око уваћања електрике — да од нас набави прорачун и планове, чиме мвже знатну своту заштедити.

5. Примамо све послове уваћања електричног осветлења, електричних звонцади, телефона и пренашања електричне снаге, стручно преображујемо гасне и ацетиленске лампе електричне светиљке, све то вршимо најтачније уз повољну цену и згодне новчане отплате. На стовариштy имамо сваку врсту електричних светиљака и мотора, а цена им је солидна, каквоћа исправна

6 Да би онемогућили случајне криве појмове сматрамо за потребно споменути, да електрично осветлење може спровести сваки стручан човек, и ако ово спроваћање одговара статутарним одредбама, **удружења угарских инжињера и граћевинара,** електрично друштво неможе чинити никакве преговоре при спајању са централом.

7. За послове које ми будемо свршили преузимамо највеће гаранције како према појединцима, тако и према друштву, да при припајању неће бити никаквих сметњи и наш рачун поднећемо тек после коначно добро обављеног посла.

8. Препоручујући штованој пажњи Вашој ово наше подузеће, молим да ме позовете, да бесплатно поднесемо понуду

са одличним поштовањем

ДУШАН СВИРЧЕВИЋ и ДРУГ.

1277 2—

ЗА СВОЈУ ПОМОДНО МАНУФАКТУРНУ :: ТРГОВИНУ ::

потребујем

ПОМОЋНИКА

који сервира 5—6 година, који треба да је самосталац продавац и који је на појединим местима више времена сервирајући пробавио. — Ступити може одмах.

Raics B István
Zombor.

1263 3-3

МОЛОВ Сајдлички прашак

Само права кад свака кутија и сваки прашак заштитну марку и подпис **A. Moll** носи.

МОЛОВ САЈДЛИЧКИ ПРАШАК је за оне, који пате од стомака ненадмашимо средство, јер јачају стомак и успешно делују на варење и пријатно је средство против затворене столице, те испред свију других пургатура, пилула, горких вода и т. д. имаде првенство.

Цена је оригиналној боци 2 круне.

Фалвификата се судски прогањају.

Молова Францова ракија са соли

Само права кад свака боца носи заштитну марку **A. Moll**-а и кад је са оловном пломбом затворена.

МОЛОВА

Францова ракија и со

је особито средство за мазање код севотина, зглавкова и при назебу најбоље кућевно средство, јер успешно лечи мускуле и нерве.

Цена је пломб. ориг. флаши 2 круне.

Главно отправништво од апотекара

А. Мол, ц. и кр дворски лиферант

1. новембра: **Budapest, IV. Muzeum-körút 13.**

У стовариштима провинције треба искати искључиво препарате А. МОЛ-а. 407 64

Х. ХАЈНРИХ БЕЧ, VIY. Heiligenstädterstrasse Nr. 44-48

ОСНОВАНА 1840.

Најстарија специална фабрика за подрумарске справе, стројеве и трансмисије.

израђује и продаје у припознатој каквоћи разноврсне пумпе и остале справе за вино, пиво, ракију и шпиритус, за ручну употребу а и за употребу са стројевима. Надаље препоручује изврсне

МОДЕРНЕ ТРАНСМИСИЈЕ.

Проспекте, ферте и остале обавештаје даје и шаље наш генерални заступник

Александер Димитријевић Чакић

856 11-35 **у Ср. Карловци.**

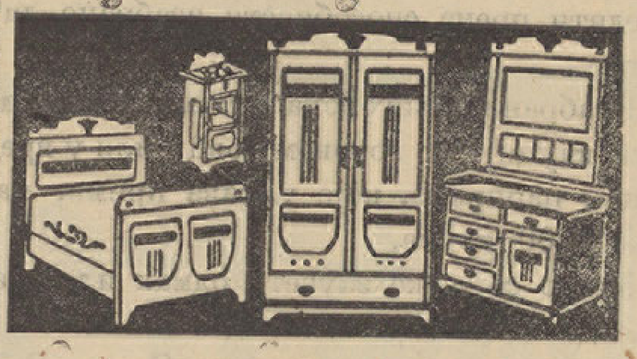

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕН АМЕШТАЈ!

У НОВОМ САДУ ГРОСА И КРАУСА

код ТИГРА, телефон бр. 24.

ВЕЛИКИ ИЗБОР: намештаја за спаваће собе, трпезарије, салоне, господске собе, намештај за канцеларије и хотеле и од бакра и гвожђа шиваће

МАШИНЕ

стоњачи, простирачи са под, столове и кревете, завесе од плиша платна и чипака, сваковрсно **ПЛАТНО,** чоха и конфекција за господу и госпође, џепних **САТОВА** од злата, сребра, туле и никла

1780 32—100 и т. д. и т. д.

1896. на будимпештанској миленијској изложби са великом медајлом одликована

ТВОРНИЦА ТОРОЊСКИХ САТОВА И ЛИВНИЦА ЗВОНА

Д. Ђ. ПАНТЕЛИЋА у Земуну

1854. ОСНОВАНА 1854.

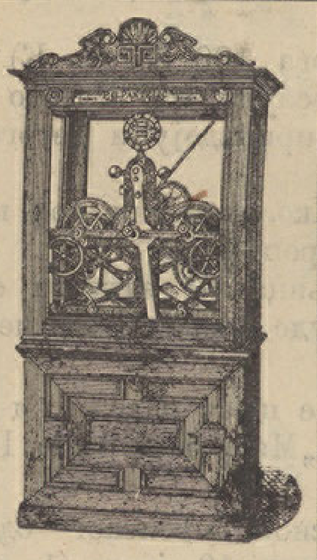

израђује торњске сатове најновијег модерног сопственог система, са слободном кретајућом шеталицом, и штифтенганг са челичним једеком (Drahtseil).

Лије нова и прелива стара звона по најновијем систему хармонично удешена, са гвозденом покретном круном. Израђује козе за звона од кованог гвожђа.

Под таранцијом за тачну и солидну израду.

1900. посетио Париску Светску изложбу ради проучавања исте струке

Мањим општинама даје уз отплату на више година. 1470 40—50

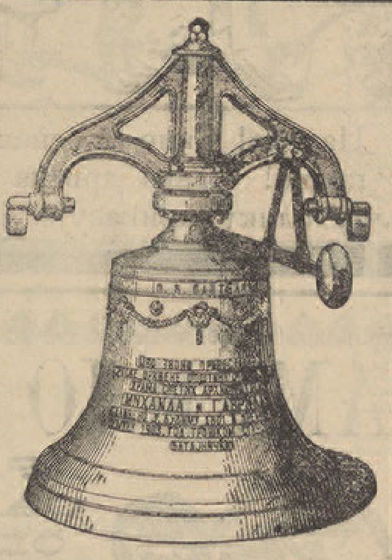

„ДЕСАНКА КРЕМ"

НАЈИДЕАЛНИЈЕ

улепшавајуће средство на свету!

После крема употреба пудера сасвим је излишна. Може се добити у свима апотекама, дрогеријама, парфимеријама и у већим помодним радњама. У ком месту нема, нека поруче код апотекара

СТАНИСЛАВА ПОПОВИЋА

у NAGYTEREMIA (Torontál m.)

Најмању поручбину тачно и брзо извршујем са поштанским пошиљкама. Код 3 комада шаљем франко. Цена 1 круна. 343 28—

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.